

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 19 lutego 1949 r.

w sprawie wykonania dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku dochodowym.

Na podstawie art. 3 pkt 8 i 9, art. 9 ust. 4, art. 10 ust. 3 i 4, art. 12 pkt 12, art. 13 ust. 2 pkt 1, art. 14 pkt 5 i 7, art. 17 ust. 1 i art. 32 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku dochodowym (Dz.U.R.P. Nr 52, poz. 414) oraz art. 3 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 27, poz. 174 oraz z 1948 r. Nr 12, poz. 94 i Nr 52, poz. 413) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym:

- a) artykuły bez bliższego określenia — oznaczają artykuły dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 414);
- b) paragrafy bez bliższego określenia — oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

2. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym jest mowa o dekrete bez bliższego określenia, rozumieć należy dekret z dnia 25 października 1948 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 414).

Do art. 2 ust. 2.

§ 2. Za państwowe lub samorządowe przedsiębiorstwo, podlegające oddzielnie obowiązkowi podatkowemu mimo braku odrębnej osobowości prawnej, uważa się zespół urządzeń o wspólnych założeniach gospodarczych objętych jedną rachunkowością i jednym bilansem.

Do art. 3 pkt 1.

§ 3. Wolne od podatku na podstawie art. 3 pkt 1, jako nie posiadające charakteru przedsiębiorstw, są również:

- 1) prowadzone przez szkoły państwowe, publiczne oraz związków samorządu terytorialnego warsztaty i zakłady szkolne, organizacyjnie i programowo związane ze szkołą, mające na celu praktyczne

szkolenie ucznia, które rozliczają się wszystkimi dochodami i wydatkami po przez budżet;

- 2) państwowe instytuty naukowo - badawcze.

Do art. 3 pkt 2.

§ 4. 1. Wolne od podatku są:

- 1) przedsiębiorstwa państwowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym prowadzone wyłącznie na potrzeby administracji państwowej, a jeżeli idzie o przedsiębiorstwa podległe Ministerstwu Obrony Narodowej — również te przedsiębiorstwa, które oprócz pracy na potrzeby administracji państwowej wykonują świadczenia wyłącznie na rzecz innych przedsiębiorstw wojskowych, Powszechnej Organizacji „Służba Polsce“ i Głównego Urzędu Kultury Fizycznej;
- 2) przedsiębiorstwa związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem związków samorządu terytorialnego prowadzone wyłącznie na potrzeby administracji związków samorządu terytorialnego.

2. Za prowadzone wyłącznie na potrzeby administracji państwowej albo związków samorządu terytorialnego uważa się te przedsiębiorstwa państwowe albo związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym albo związków samorządu terytorialnego, których działalność przeznaczona jest wyłącznie na zaspakajanie potrzeb administracji państwowej albo związków samorządu terytorialnego. Za działalność taką uważa się np.: produkcję i dostawę wyłącznie na rzecz władz administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego urządzeń biurowych, maszyn do pisania, maszyn do liczenia, książek, pism, druków, materiałów pisemnych itp.

3. W przypadkach, gdy przedsiębiorstwa państwowe lub związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego choćby częściowo prowadzone są na inne potrzeby, aniżeli określone w ust. 1, podlegają one obowiązkowi podatkowemu od całości dochodu, a więc i od tej części dochodu, jaką uzyskają z działalności przeznaczanej na potrzeby administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego, a jeżeli idzie o przedsiębiorstwa podległe Ministerstwu Obrony Narodowej — również od dochodu uzyskanego z działalności na rzecz innych przedsiębiorstw wojskowych, Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” i Głównego Urzędu Kultury Fizycznej.

Do art. 3 pkt 6.

§ 5. 1. Wolne od podatku w poszczególnym roku podatkowym są tylko te osoby prawne, które zgodnie ze statutem obróciły w całości w roku podatkowym lub w roku po nim następującym wszystkie osiągnięte w roku podatkowym dochody bezpośrednio na cele określone w art. 3 pkt 6.

2. Za dochód, o którym mowa w ust. 1, uważa się sumę wszystkich przychodów po potrąceniu kosztów funkcjonowania osoby prawnej, jak również wydatków związanych z posiadanymi już źródłami przychodów oraz na sporadycznie urządzone imprezy przewidziane statutem.

3. Jeżeli osoby prawne, wymienione w art. 3 pkt 6, wśród źródeł przychodów posiadają takie, które podlegają podatkowi obrotowemu i nie są od tego podatku zwolnione, podlegają opodatkowaniu od dochodów osiągniętych z tych źródeł niezależnie od tego, na jakie cele dochody te są obracane. Tylko związki zawodowe nie podlegają opodatkowaniu od dochodu uzyskanego z wydawnictw własnych. Od dochodów osiągniętych z tych źródeł nie mogą być potrącone niedobory poniesione z pozostałych źródeł przychodów.

4. Jeżeli dochody uzyskane z innych źródeł przychodów niż te, o których mowa w ust. 3, choćby częściowo i pośrednio obracane są na inne cele, aniżeli określone w art. 3 pkt 6, osoby prawne, wymienione w tym przepisie, podlegają opodatkowaniu od całości dochodów.

Do art. 3 pkt 8.

§ 6. Zwolnieniu na podstawie art. 3 pkt 8 podlegają dochody spółdzielni parcelacyjno-osadniczych osiągnięte ze świadczeń wykonywanych w ramach zgodnej ze statutem działalności z wyjątkiem dochodu osiągniętego ze źródeł przychodów podlegających podatkowi obrotowemu i od tego podatku nie zwolnionych.

Do art. 3 pkt 9.

§ 7. 1. Zwolnieniu na podstawie art. 3 pkt 9 podlegają dochody osiągnięte z działalności ośrodków maszynowych gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska” wykonywanej w ramach zgodnej ze statutem (regulaminem) działalności.

2. Jeżeli na podstawie prowadzonych przez spółdzielnię ksiąg nie można wyodrębnić dochodu osiągniętego z działalności ośrodka maszynowego, zwolnieniu od podatku podlega część dochodu spółdzielni przypadająca stosunkowo na przychody osiągnięte z działalności ośrodka maszynowego.

Do art. 4.

§ 8. 1. Przepisy art. 4 mają zastosowanie zarówno przy ustalaniu dochodów cząstkowych, jak i dochodu ogólnego.

2. Wymiaru podatku dokonuje się na imię obojga małżonków również w tym przypadku, gdy tylko jeden z małżonków osiąga przychody ze źródeł wymienionych w art. 9, a drugi osiąga tylko przychody podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń, jeżeli zachodzą warunki określone w art. 8 ust. 4.

3. Przepisy art. 4 ust. 3 mają zastosowanie również w tych przypadkach, gdy dochód krewnego wstępnego nie przekracza kwoty wolnej od podatku.

Do art. 5 ust. 1.

§ 9. 1. Nadwyżki ze źródeł przychodów, będących wspólną własnością lub będących we wspólnym posiadaniu albo użytkowaniu więcej osób, ustala się łącznie i tak ustaloną nadwyżkę dzieli się w stosunku do udziału każdego uczestnika lub spółnika. Ustalony w ten sposób udział w nadwyżce podlega opodatkowaniu u każdego uczestnika lub spółnika z osobna. Jeżeli wysokości udziałów nie można ustalić, nadwyżka dzieli się w równych częściach pomiędzy uczestników lub spółników.

2. Jeżeli ze źródeł, będących wspólną własnością lub będących we wspólnym posiadaniu albo użytkowaniu, zostały ustalone niedobory — dzieli się niedobory według zasad wyrażonych w ust. 1; są one potrącalne przy ustalaniu dochodu ogólnego uczestnika lub spółnika.

Do art. 5 ust. 2.

§ 10. 1. Dochodem komandytariusza, cichego spółnika i spółnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością są pożytki faktycznie uzyskane z tytułu udziału. Za pożytki faktycznie uzyskane uważa się również sumy otrzymane przez spółnika na poczet przyszłych zysków; na równi z pożytkami faktycznie uzyskanymi traktuje się sumy, co do których spółnikowi przysługuje prawo dysponowania na podstawie zatwierdzonego bilansu za okres obrachunkowy, a w przypadku, gdy umowa spółki zastrzega podział zysku walnemu zgromadzeniu — na podstawie uchwały walnego zgromadzenia, po potrąceniu sum otrzymanych przez spółnika zaliczkowo. Sumy przeznaczone na cele spółki niezależnie od tego, czy umowa spółki zastrzega sposób podziału zysku walnemu zgromadzeniu, czy też nie, z wyjątkiem przeznaczonych na powiększenie kapitału zakładowego nie stanowią dochodu spółnika.

2. W przypadku nieuznania ksiąg handlowych spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za dowód w postępowaniu podatkowym dochód spółników biorących udział w zarządzie spółki ustala się w stosunku do dochodu spółki ustalonego przy wymiarze podatku dla spółki. Dochodem pozostałych spółników są pożytki w rozumieniu ust. 1 w wysokości wynikającej z ksiąg spółki, chyba że zostanie ustalone, że spółnik osiągnął dochód w innej wysokości.

Do art. 6 i 7.

§ 11. 1. Osoby fizyczne, które przybyły do Rzeczypospolitej na pobyt czasowy, z góry przewidziany na okres dłuższy niż sześć miesięcy, podlegają obowiązkowi podatkowemu na zasadzie art. 6.

2. Przy ocenie obowiązku podatkowego osób fizycznych mających na obszarze Rzeczypospolitej miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu oraz osób, które przybyły na pobyt czasowy, z góry przewidziany na okres dłuższy niż sześć miesięcy, jest rzeczą obojętną, czy dana osoba przebywa w jednej miejscowości, czy też kolejno w różnych miejscowościach. Chwilowe przerwy w pobycie, spowodowane przemijającą nieobecnością, pozostają bez wpływu na obowiązek podatkowy.

3. Siedzibę osoby prawnej określa jej statut lub też inny akt prawny, na którym osoba prawna opiera swoje istnienie; jeżeli statut lub akt tego nie określa, siedzibą osoby prawnej jest siedziba zarządu osoby prawnej.

4. Rozmiar obowiązku podatkowego spadków nieobjętych określa się według rozmiaru obowiązku podatkowego spadkodawcy.

Do art. 7 ust. 1 lit. b).

§ 12. Za wykonywanie świadczeń rzeczy lub usług, podlegających podatкови obrotowemu, uważa się również udział w spółkach jawnych i spółkach niebędących spółkami prawa handlowego, jeżeli spółka wykonuje świadczenia podlegające podatкови obrotowemu.

Do art. 7 ust. 2.

§ 13. Osoby, o których mowa w art. 7 ust. 2 zdanie pierwsze dekretu, podlegają obowiązkowi podatkowemu w rozmiarach w tym przepisie przewidzianych, jeżeli ich pobyt w Rzeczypospolitej ma charakter czasowy i z góry określony jako nie przekraczający sześciu miesięcy. Faktyczne przedłużenie czasu pobytu ponad ten okres, jeżeli nie odbiera mu charakteru czasowego i nie było z góry możliwe do przewidzenia, nie zmienia rozmiaru obowiązku podatkowego.

Do art. 8.

§ 14. 1. Nadwyżkę lub niedobór ustala się osobno z każdego źródła przychodów, podlegającego opodatkowaniu. Po ustaleniu nadwyżki lub niedoboru z każdego źródła przychodów sumuje się nadwyżki z poszczególnych źródeł należących do tej samej grupy źródeł przychodów. Suma nadwyżek z poszczególnych źródeł należących do tej samej grupy stanowi dochód cząstkowy.

2. Dochodem ogólnym jest suma dochodów cząstkowych bądź też jeden tylko dochód cząstkowy, jeżeli podatnik nie posiada innych dochodów cząstkowych, po potrąceniu niedoborów z tych źródeł przychodów, które dały niedobory, z wyjątkiem jednak niedoborów ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych. Potrąceniu od sumy dochodów cząstkowych przy ustalaniu dochodu ogólnego podlegają jedynie niedobory poniesione w danym roku podatkowym. Niedoborów ze źródeł przychodów, z których dochód jest wolny od podatku, nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu dochodu ogólnego.

3. Przy ustalaniu dochodu ogólnego na podstawie art. 8 ust. 4, jeżeli podatnik na podstawie umowy zawartej z płatnikiem podatku od wynagrodzeń otrzy-

muje wynagrodzenie, od którego płatnik pokrywa podatki z własnych funduszy, doliczeniu do dochodu cząstkowego lub sumy dochodów cząstkowych podlega kwota wynagrodzenia łącznie z podatkiem zapłaconym przez płatnika.

4. Przy ustalaniu dochodu ogólnego małżonków doliczeniu do dochodu cząstkowego bądź do sumy dochodów cząstkowych podlegają wynagrodzenia obojga małżonków, choćby dochód cząstkowy lub suma dochodów ze źródeł przychodów wymienionych w art. 9 osiągnięta była tylko przez jednego z małżonków, a drugi nie posiadał żadnych źródeł przychodów, wymienionych w art. 9.

Do art. 9 ust. 1 pkt 1 i ust. 4.

§ 15. 1. Działalność oświatowa zwolniona od podatku obrotowego i nie podlegająca przepisom o podatku od wynagrodzeń oraz działalność wynalazcza należy do pierwszej grupy źródeł przychodów.

2. Do pierwszej grupy źródeł przychodów należy również prowadzenie zakładów naukowych, których świadczenia polegające na nauczaniu są wolne od podatku obrotowego.

Do art. 9 ust. 1 pkt 2.

§ 16. 1. Za zakłady rzemieślnicze uważa się przedsiębiorstwa wykonujące rzemiosło w rozumieniu przepisów prawa przemysłowego. Za wykonywanie rzemiosła uważa się również pracę chałupniczą.

2. Do drugiej grupy źródeł przychodów należą tylko te zakłady rzemieślnicze, które w ciągu całego roku zatrudniają najwyżej określoną w art. 9 ust. 1 pkt 2 ilość pracowników i członków rodziny; przejściowe, choćby przez krótki okres czasu, zatrudnianie większej ilości pracowników najemnych lub członków rodziny powoduje zaliczenie zakładu rzemieślniczego do czwartej grupy źródeł przychodów w odniesieniu do całego roku podatkowego. Na równi z pracownikami najemnymi traktuje się chałupników pracujących na rzecz zakładu rzemieślniczego.

3. Za członków rodziny w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 2 uważa się małżonka, krewnych wstępnych, zstępnych, przysposobionych oraz innych krewnych i powinowatych, pozostających z podatnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym.

4. Zakłady rzemieślnicze, stanowiące wspólną własność, należą do drugiej grupy źródeł przychodów, jeżeli ogólna ilość zatrudnionych osób, licząc w tym współwłaścicieli, choćby posiadali karty rzemieślnicze, nie przekracza ogólnej ilości zatrudnionych osób (właścicieli, pracowników najemnych i członków rodziny) określonej w art. 9 ust. 1 pkt 2.

Do art. 9 ust. 1 pkt 4 lit. c) i ust. 4.

§ 17. Przychody duchownych z opłat stuły oraz z innych darów i opłat, które duchowni otrzymują ze względu na swój urząd, należą do czwartej grupy źródeł przychodów.

Do art. 9 ust. 1 pkt 4 lit. d).

§ 18. Za gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatkach komunalnych.

Do art. 9 ust. 1 pkt 5 lit. a).

§ 19. Za nieruchomości uważa się nieruchomości podlegające podatkowi od nieruchomości na podstawie przepisów o podatkach komunalnych.

§ 20. 1. Za przychód z budynków wynajętych uważa się rzeczywiście osiągnięty w roku podatkowym czynsz najmu bez względu na okres, którego dotyczy, łącznie z wynagrodzeniem za dodane ruchomości, podwórza, składy, place, ogrody itp. oraz wynagrodzenie za używanie urządzonej przez właściciela domu instalacji gazu, wodociągu, windy i innych urządzeń.

2. Do czynszu najmu należy doliczyć wartość pieniężną świadczeń ubocznych, obciążających najemcę na korzyść wynajmującego, jak również wartość pieniężną wszelkich korzyści zastrzeżonych wynajmującemu.

3. Za przychód z budynków, zajmowanych lub używanych w całości lub w części przez samego właściciela lub członków jego rodziny, albo odstąpionych bezpłatnie do używania innym osobom — uważa się wartość czynszową.

4. Wartość czynszową mieszkalnej części budynku zajmowanej przez podatnika bądź oddanej do bezpłatnego używania lub użytkowania stanowi czynsz, jaki by na podstawie przepisów o najmie lokali opłacały w charakterze najemców osoby zajmujące lokale w tej części budynku.

5. Przy ustalaniu wartości czynszowej należy uwzględnić również należące do budynków podwórza, ogrody domowe, parki itp.

6. Wartość czynszową lokali nie podlegających przepisom o najmie lokali ustala się przez porównanie z czynszem najmu lokali lub pomieszczeń podobnego rodzaju w tej samej miejscowości z wyjątkiem przypadków, gdy lokale zajmowane są przez osoby określone w art. 3 dekretu z dnia 28 lipca 1948 r. o najmie lokali (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 259). W tych przypadkach wartość czynszową ustala się w sposób określony w ust. 4.

7. Jeżeli właściciel używa budynku lub części tegoż wyłącznie do celów własnego przedsiębiorstwa, nie należy brać w rachubę wartości czynszowej ani przy obliczaniu przychodów z nieruchomości, ani przy obliczaniu kosztów produkcji przedsiębiorstwa.

8. Z budynków lub części, które właściciel oddał bezpłatnie do użytku na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe, wyznaniowe, opieki społecznej i dobroczynne, nie przyjmuje się ani wartości czynszowej, ani kosztów poniesionych z tytułu posiadania tego rodzaju budynków.

Do art. 9 ust. 1 pkt 5 lit. b).

§ 21. Sprzedaży na pniu płodów rolnych nie uważa się za wdzierżawienie części gospodarstwa rolnego.

Do art. 9 ust. 1 pkt 5 lit. c).

§ 22. 1. Za przychody z kapitałów pieniężnych uważa się:

- a) odsetki od pożyczek, wkładów, rachunków bieżących i innych podobnych lokat kapitałów pieniężnych, odsetki od narosłych odsetek i od innych nie otrzymanych w terminie sum, odszkodowania umowne za niezwrócony w terminie kapitał lub nie zapłacone w terminie odsetki, różnice otrzymane przy spłacie wierzytelności ponad wartość nominalną;

- b) odsetki od wszelkiego rodzaju papierów procentowych państwowych, publicznych i prywatnych, chociażby te papiery były zwolnione od podatków innego rodzaju;

- c) dywidendy i inne zyski z udziałów otrzymane z tytułu uczestnictwa w spółkach akcyjnych, spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, товариствach kredytowych z wyjątkiem wotnych od podatku na podstawie art. 12 pkt 1 dekretu;

- d) zyski z udziałów w spółdzielniach, powstałe z podziału czystych nadwyżek bilansowych.

2. Odsetki zawarte w wierzytelnościach wekslowych lub innych nieoprocentowanych zobowiązaniach pieniężnych, które jednak mają być zwrócone w sumie przewyższającej pierwotną sumę kapitału, oraz różnice ponad wartość nominalną dolicza się do przychodu tego roku, w którym je razem z kapitałem odebrano.

3. Za przychód z praw majątkowych uważa się:

- a) powtarzające się periodycznie renty (dziedziczne, dożywotnie, terminowe), jakie wypłacają zakłady ubezpieczeń, kasy emerytalne, wdowie lub inne kasy i zakłady podobnego rodzaju, albo których tytuł prawny polega na darowiźnie, fundacji, rozporządzeniu ostatniej woli lub na kupnie renty, z wyjątkiem stanowiących wynagrodzenia w rozumieniu przepisów o podatku od wynagrodzeń oraz świadczeń kapitałowych i rent z tytułu ubezpieczenia na życie;

- b) renty z tytułu wykupu lub odszkodowania, świadczenia tytułem odstępного i dożywocia, przychody z prawa służebności, jak użytkowania i prawa mieszkania, z ciężarów gruntowych i podobnych uprawnień;

- c) przychody za zaniechanie wykonywania lub z wykonywania uprawnień, patentów, przywilejów, wynalazków, z praw do przedstawień, praw autorskich itp.; jeżeli jednak wymienione przychody osiągane są przez twórców, należą do pierwszej grupy źródeł przychodów;

- d) przychody w postaci świadczeń i wsparć wszelkiego rodzaju, jeżeli świadczący zobowiązał się ważnie do ich wypłacania albo też jest do tego obowiązany na mocy ustawy lub wyroku sądowego, z wyjątkiem wymienionych w art. 12 pkt 7;

- e) przychody właścicieli przedsiębiorstw za wstrzymanie lub ograniczenie ruchu przedsiębiorstwa i za zrzeczenie się udziału w zyskach.

4. Skapitalizowane renty, których tytuł prawny polega na darowiźnie, fundacji lub rozporządzeniu ostatniej woli, nie stanowią przychodu z praw majątkowych.

Do art. 9 ust. 1 pkt 5 lit. e) i ust. 4.

§ 23. 1. Za przychody z innych źródeł uważa się wszelkie przychody, nie pochodzące ze źródeł przychodów wymienionych w art. 9 ust. 1 pkt 1—4 i pkt 5 lit. a)—d), w szczególności przychody z prywatnoprawnych niezawodowych odpłatnych świadczeń tego rodzaju, jak np. wynajęcie ruchomości, części lokalu itp.

2. Jeżeli wysokość dochodu podatnika ustalona została na podstawie znamion zewnętrznych, wówczas dochód w części przypadającej na źródła przychodów

nie znane władzy podatkowej, uważa się za dochód należący do piątej grupy źródeł przychodów.

Do art. 9 ust. 2.

§ 24. 1. Sprzedaży przedmiotów, które służą do osobistego lub domowego użytku podatnika, oraz dzieł sztuki, ksiązek, pamiątek historycznych itp. nie gromadzonych zawodowo i nie w celu osiągnięcia zysku nie uważa się za źródło przychodów.

2. Sprzedaż własnych praw autorskich nie stanowi źródła przychodów w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 5 lit. d). Przychody ze sprzedaży własnych praw autorskich należą do przychodów określonych w art. 9 ust. 1 pkt 1.

Do art. 10 ust. 3.

§ 25. 1. Wartość przedmiotów i praw majątkowych stanowiących własność podatnika przed dniem 1 września 1939 r., jak również wartość poczynionych do tego czasu nakładów oraz dokonanych odpisów na zużycie przyjęć należy z zastosowaniem mnożnika 80.

2. Cenę kupna lub wytworzenia nie wyrażoną w walucie obiegowej z dnia 31 sierpnia 1939 r. należy przeliczyć na tę walutę według relacji obowiązującej w tej dacie.

3. Jeżeli nie można ustalić ceny kupna lub wytworzenia, wartość przedmiotów i praw majątkowych przyjęć należy w tej wysokości, jaką posiadały w dniu 31 sierpnia 1939 r. z zastosowaniem mnożnika 80. Wartość tę ustala władza podatkowa po zasięgnięciu opinii biegłych.

4. Wartość przedmiotów i praw majątkowych nabytych lub wytworzonych przez podatnika po dniu 31 sierpnia 1939 r. stanowi rzeczywista cena kupna lub wytworzenia; jeżeli nie była ona wyrażona w złotych, należy przeliczyć ją na złote według relacji obowiązującej. Jeżeli ceny kupna lub wytworzenia nie można ustalić, należy przyjęć tę wartość przedmiotów i praw majątkowych, jaką one posiadały w dniu nabycia lub wytworzenia. Wartość tę ustala władza podatkowa po zasięgnięciu opinii biegłych.

Do art. 10 ust. 4.

§ 26. 1. Nadwyżkę z gospodarstwa rolnego użytkowanego przez osobę podlegającą podatkowi gruntowemu, jeżeli przychody z tego gospodarstwa nie są wolne od podatku na podstawie art. 12 pkt 3 dekretu, ustala się na podstawie faktycznych przychodów i kosztów uzyskania przychodów z zastosowaniem przepisów art. 10 ust. 1. W braku danych co do wysokości faktycznych przychodów i kosztów nadwyżkę ustala się po zasięgnięciu opinii biegłych przedstawionych przez Związek Samopomocy Chłopskiej.

2. U wdzierżawiającego gospodarstwo rolne nadwyżką z dzierżawy gospodarstwa rolnego jest rzeczywiście osiągnięty w roku podatkowym czynsz dzierżawny bez względu na okres, którego dotyczy, jak również wartość pieniężna świadczeń ubocznych, obciąża-

jących dzierżawcę na korzyść wydzierżawiającego nie wyłączając zapłaconego przez dzierżawcę podatku gruntowego oraz wartość pieniężna wszelkich korzyści zabezpieczonych wydzierżawiającemu, po potrąceniu odpisów na zużycie oraz zapłaconego w danym roku podatkowym podatku gruntowego.

3. U dzierżawcy gospodarstwa rolnego od nadwyżki z gospodarstwa rolnego, ustalonej w sposób określony w ust. 1, potrąca się nadto zapłacony czynsz dzierżawny bez względu na okres, którego dotyczy.

Do art. 11 ust. 3.

§ 27. Przychody osiągnięte w naturze przelicza się na wartość pieniężną według przeciętnych cen rynkowych w roku podatkowym z uwzględnieniem czasu, w którym te przychody zostały osiągnięte. O wysokości przeciętnych cen decyduje miejsce, w którym znajduje się źródło przychodów.

Do art. 12 pkt 3.

§ 28. 1. Za osoby podlegające podatkowi gruntowemu uważa się osoby, na których ciąży obowiązek podatkowy w zakresie tego podatku zgodnie z przepisami o podatkach komunalnych.

2. W przypadku łącznego opodatkowania na podstawie art. 4 dekretu przy ocenie obowiązku podatkowego bierze się również pod uwagę źródła przychodów należące do drugiego małżonka lub krewnych zstępnych, których dochody podlegają doliczeniu do dochodu podatnika.

Do art. 12 pkt 4.

§ 29. 1. Przepisy art. 12 pkt 4 mają zastosowanie w przypadku, gdy umowa między Państwem Polskim a innym państwem o zapobieżeniu podwójnemu opodatkowaniu nie zawiera odmiennych przepisów.

2. Podatnik, żądający na zasadzie art. 12 pkt 4 wyłączenia od opodatkowania dochodów osiągniętych za granicą, obowiązany jest przed uprawomocnieniem się wymiaru podatku udowodnić, że dochody te podlegają za granicą podatkowi tego samego rodzaju. Dochody powyższe wyłącza właściwa władza podatkowa z podstawy opodatkowania po stwierdzeniu, że państwo obce postępuje według zasad wzajemności co do takich samych dochodów, płynących ze źródeł znajdujących się na obszarze Państwa.

Do art. 12 pkt 9.

§ 30. Na równi z darowiznami są wolne od podatku dotacje i subwencje otrzymywane przez osoby prawne wymienione w art. 3 pkt 6, a przeznaczone na cele, do których spełniania osoba prawna jest powołana.

Do art. 12 pkt 12.

§ 31. 1. Zyski księgowe, które powstały na skutek uzyskania przez podatnika od wierzycieli całkowitego lub częściowego opustu długów w celu uzdrowienia stosunków majątkowych, nadwyreżonych przez poniesio-

ne straty, są wolne od podatku do wysokości wszystkich rzeczywiście poniesionych strat w latach ubiegłych i w roku bieżącym, zmniejszonych o fundusze rezerwowe figurujące w bilansie, jeżeli:

- a) podatnik prowadzi prawidłowe księgi handlowe;
- b) wysokość strat poniesionych przez podatnika spowodowała powstanie warunków do zgłoszenia upadłości zgodnie z przepisami prawa upadłościowego.

2. Przepis ust. 1 lit. b) nie dotyczy podatników opodatkowanych według przepisów działu III rozdział I dekretu.

Do art. 13 ust. 1.

§ 32. 1. Potrącalność kosztów uzyskania przychodów z poszczególnych źródeł należy oceniać w każdym przypadku z osobna, biorąc pod uwagę następujące zasady ogólne:

- 1) kosztami uzyskania przychodów są wydatki poniesione w tym celu, aby z danego źródła osiągnąć bądź zachować lub zabezpieczyć przychód, nie zaś wydatki związane z nabyciem samego źródła przychodów, z jego powiększeniem lub ulepszeniem; te wydatki są jednak potrącalne przy ustalaniu nadwyżki ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych i to bez względu na czas ich poniesienia;
- 2) z wyjątkiem określonym w art. 11 ust. 2, tylko takie koszty nadają się do potrącenia z przychodu, które podatnik rzeczywiście w roku podatkowym poniósł.

2. Wydatki, które podatnik mógłby ponieść lub wśród pewnych okoliczności musiałby ponieść, ani takie, które podatnik zaoszczędził sobie własną pracą lub też pracą bezpłatną członków rodziny albo innych osób z wyjątkiem przypadku określonego w art. 14 pkt 9, nie stanowią kosztów uzyskania przychodów.

3. Wszelkie wydatki ponoszone przez pracodawcę choćby pośrednio na rzecz pracowników, jeżeli wynikają z postanowień układu zbiorowego i ponoszone są w wysokości wynikającej z tego układu, stanowią koszt uzyskania przychodów.

4. Jeżeli wydatki określone w ust. 3 ponoszone są drogą tworzenia specjalnych funduszy, fundusze te nie stanowią funduszy rezerwowych, o których mowa w art. 14 pkt 2.

Do art. 13 ust. 2 pkt 1.

§ 33. 1. Przez prawidłowe coroczne odpisy na zużycie rozumie się odpisy odpowiadające rzeczywistemu zmniejszeniu się wartości, jakiemu uległy przedmioty podlegające zużyciu w okresie miarodajnym do wymiaru podatku wskutek zużycia. Miara wysokości dopuszczalnych odpisów jest wyłącznie faktyczne zużycie. Zużycie to ustala się w stosunku procentowym do kosztów nabycia lub wytworzenia przedmiotu. W razie trudności w ustaleniu tych kosztów należy posiłkować się inną zbliżoną wartością, jak np. przy nieruchomościach sumą szacunku ubezpieczenia od ognia z dodat-

kiem 10% na fundamenty. Przyjęta wartość przedmiotu jest podstawą odpisów z tytułu zużycia w latach następujących.

2. Przy nabytych odpłatnie przywilejach i prawach terminowych (wynalazki, prawa autorskie itp.) należy wysokość rocznego odpisu ustalić w stosunku do wartości i czasu korzystania z tych przywilejów i praw, np. z wartości 180.000 zł przywileju trwającego 12 lat należy potrącać rocznie 1/12 część, tj. 15.000 zł.

3. Wysokość odpisu tytułem zużycia zapasów kopalnianych w przypadkach wątpliwych ustala władza podatkowa po zasięgnięciu opinii biegłych, przyjmując za podstawę odpisu koszty nabycia tych zapasów lub uprawnień do ich eksploatacji; u podatników prowadzących księgi handlowe koszty nabycia wyraża z zasady wartość, wykazana w zamknięciu rocznym.

4. Wartość przedmiotów, podlegających zużyciu, a stanowiących własność podatnika od czasu przed dniem 1 września 1939 r., należy przyjąć dla celów obliczenia wysokości odpisów na zużycie w 80-krotnej wysokości ceny zakupu lub wytworzenia. U podatników prowadzących księgi handlowe 79/80 tych odpisów należy przenieść na specjalne konto „Nadzwyczajne odpisy na zużycie“ i wprowadzić do pasywów bilansu przedsiębiorstwa.

Do art. 14 pkt 3.

§ 34. Na równi ze spłatą długów nie stanowią również kosztów uzyskania przychodów straty wynikłe wskutek spłaty długu ponad jego nominalną wartość.

Do art. 14 pkt 5.

§ 35. 1. Nadwyżka odsetek i wynagrodzeń za udzielone pożyczki lub oddane do użytkowania wkłady niepieniężne, wypłaconych przez osobę prawną udziałowcom i akcjonariuszom, przekraczająca wysokość odsetek ustawowych, nie stanowi kosztów uzyskania przychodów.

2. Wartość wkładów niepieniężnych oblicza się według przeciętnych cen rynkowych z okresu i miejsca ich dokonania.

Do art. 14 pkt 7.

§ 36. 1. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów nadwyżek kwot pensyj i wszelkiego rodzaju wynagrodzeń osób, które biorą udział w zarządzie przedsiębiorstwa bądź należą do składu rady nadzorczej, komitetu dyskontowego i komisji rewizyjnej lub działają z ich ramienia, bądź są uprawnione do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa, jak również innych pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych ponad następujące normy:

- 1) w spółdzielniach należących do Centralnego Związku Spółdzielczego ponad wydatki dozwolone na ten cel przez Centralny Związek Spółdzielczy; jeżeli wydatki na ten cel nie zostały w ten sposób określone, mają zastosowanie normy zawarte w pkt 3;
- 2) w przedsiębiorstwach bankowych, instytucjach kredytu długoterminowego i komunalnych kasach oszczędności ponad normy określone w taryfie płac dla pracowników bankowych zatwierdzonej przez Ministerstwo Skarbu;

3) w pozostałych przedsiębiorstwach:

10,00 ^o / _o	od obrotu nie przekraczającego 1-krotnej wysokości kapitału własnego
5,50 ^o / _o	od obrotu ponad 1 do 2-krotnej wysokości kapitału własnego
4,00 ^o / _o	„ „ „ 2 „ 3 „ „ „ „
3,25 ^o / _o	„ „ „ 3 „ 4 „ „ „ „
2,80 ^o / _o	„ „ „ 4 „ 5 „ „ „ „
2,50 ^o / _o	„ „ „ 5 „ 6 „ „ „ „
2,30 ^o / _o	„ „ „ 6 „ 7 „ „ „ „
2,20 ^o / _o	„ „ „ 7 „ 8 „ „ „ „
2,10 ^o / _o	„ „ „ 8 „ 9 „ „ „ „
2,00 ^o / _o	„ „ „ 9 „ 10 „ „ „ „
1,70 ^o / _o	„ „ „ 10 „ 15 „ „ „ „
1,50 ^o / _o	„ „ „ 15 „ 20 „ „ „ „
1,35 ^o / _o	„ „ „ 20 „ 30 „ „ „ „
1,20 ^o / _o	„ „ „ 30 „ 50 „ „ „ „
1,10 ^o / _o	„ „ „ 50 „ 100 „ „ „ „
1,00 ^o / _o	„ „ „ 100-krotną wysokość kapitału własnego.

2. Normy wynagrodzenia należy ustalić w ten sposób, ażeby suma obliczona od większego obrotu przy mniejszej stopie procentowej nie była mniejsza od sumy, jaka wypadnie z obliczenia przy zastosowaniu bezpośrednio wyższej stopy procentowej do najwyższego obrotu w tej grupie.

3. Za kapitał własny przedsiębiorstwa uważa się nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami wobec osób trzecich.

W szczególności na kapitał własny składają się:

1) w spółkach akcyjnych, w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i w spółdzielniach:

- kapitał zakładowy (akcyjny, udziałowy) uwidoczniony w bilansie, zmniejszony o sumy nie uiszczonych przez akcjonariuszów wpłat na akcje oraz sumę strat, figurujących w bilansie;
- wszelkie inne kapitały, fundusze i rezerwy, nie stanowiące zobowiązań wobec osób trzecich i nie mające przeznaczenia na sprostowanie wartości składników majątkowych, figurujących w bilansie;
- nie podzielony zysk z lat ubiegłych i za rok podatkowy po wyłączeniu części zysku przeznaczonej na dywidendy lub udział w zysku oraz na podatek dochodowy;

2) w firmach jednoosobowych i spółkach jawnych:

- suma figurująca na rachunku kapitału, zwiększona o salda kredytowe na rachunkach właściciela i zmniejszona o salda debetowe na rachunkach właściciela oraz o sumę strat, figurujących w bilansie; salda kredytowe na rachunkach właściciela zwiększają kapitał własny tylko w tym przypadku, jeżeli mają charakter stały, tj. nie są podejmowane z przedsiębiorstwa co najmniej w ciągu 4 miesięcy roku następującego po roku podatkowym;
- wszelkie fundusze i rezerwy, nie stanowiące zobowiązań wobec osób trzecich i nie mające przeznaczenia na sprostowanie wartości składników majątkowych, figurujących w bilansie;

3) w spółkach komandytowych:

- sumy komandytowe wpłacone efektywnie przez komandytariuszy;
- składniki, wymienione w ust. 3 pkt 2 lit. a)

i b) niniejszego paragrafu;

4) wkład spółnika cichego wpłacony efektywnie stanowi część składową kapitału własnego.

4. Kapitał zakładowy (akcyjny, udziałowy), figurujący w księgach przedsiębiorstwa w dniu 31 sierpnia 1939 r., należy dla celów obliczenia norm wynagrodzenia podwyższyć w tym stosunku, w jakim zostanie podwyższona wartość przedmiotów podlegających zużyciu, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 1.

5. Za obrót służący za podstawę do obliczenia norm wynagrodzenia uważa się obrót ustalony za rok podatkowy w myśl przepisów dekretu o podatku obrotowym, nie wyłączając obrotów zwolnionych od podatku.

6. Za pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych uważa się osoby uprawnione do samodzielnego prowadzenia oddziałów (fili) przedsiębiorstwa oraz wszelkich prokurentów przedsiębiorstwa, chociażby posiadali prokurę łączną.

7. W spółdzielniach za pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych uważa się członków zarządu, ich zastępców oraz wszystkich pełnomocników ustanowionych przez zarząd do prowadzenia całego przedsiębiorstwa lub oddziału.

8. Jeżeli w wyniku zastosowania tabeli zawartej w ust. 1 pkt 3 niniejszego paragrafu dopuszczalne do potrącenia normy wynagrodzeń osób, o których mowa w ust. 1, czynnych i niezbędnych do utrzymania przedsiębiorstwa w ruchu byłyby niższe od ogólnie przyjętych norm wynagrodzeń, dyrektorzy izb skarbowych mają prawo na wniosek podatnika podwyższać te normy, najwyżej jednak do wysokości wydatków faktycznie na ten cel poniesionych i w granicach ogólnie przyjętych norm. Podwyższenie norm wynagrodzeń do wysokości przekraczającej dwukrotnie normy ustalone w ust. 1 pkt 3 wymaga zgody Ministra Skarbu.

Do art. 14 pkt 8.

§ 37. Jeżeli pensja lub wynagrodzenie wypłacane jest pracownikowi, którego stosunek z pracodawcą nie jest uregulowany układem zbiorowym, koszt uzyskania przychodów stanowi wynagrodzenie wypłacane w wysokości wynikającej z indywidualnej umowy o pracę.

Do art. 14 pkt 9.

§ 38. Wydatków na utrzymanie stale zatrudnionych w przedsiębiorstwie podatnika małżonka sądownie

nie rodzającego oraz tych krewnych zstępnych, których dochody podlegają doliczeniu do dochodu podatnika na podstawie art. 4, nie uważa się za koszty uzyskania przychodów.

Do art. 14 pkt 11.

§ 39. Podatek od lokali w części przypadającej na lokal użytkowy zajmowany w związku ze źródłem przychodów stanowi koszt uzyskania przychodów.

Do art. 15.

§ 40. 1. Jeżeli podatnik prowadzi księgi handlowe, a przyjęty przez niego rok rachunkowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, podatek za dany rok podatkowy wymierza się od dochodu osiągniętego w okresie rachunkowym, którego koniec przypada na dany rok podatkowy.

Przykład: dochód osiągnięty w okresie rachunkowym 1 XI 1948 r. do 31 X 1949 r. podlega opodatkowaniu w roku podatkowym 1949.

2. Jeżeli księgi handlowe nie obejmują wszelkich źródeł przychodów podatnika, wówczas dochód ze źródeł nie objętych księgami podlega opodatkowaniu w wysokości osiągniętej w roku podatkowym (kalendarzowym).

Przykład: podatnik obok źródła przychodów objętego księgami z okresem rachunkowym 1 XI 1948 r. do 31 X 1949 r. posiadał inne źródła przychodów nie objęte księgami — w roku podatkowym 1949 podlega opodatkowaniu dochód, osiągnięty ze źródeł przychodów objętych księgami w okresie rachunkowym 1948/49, a ze źródeł nie objętych księgami w roku kalendarzowym 1949.

Do art. 17.

§ 41. Wprowadza się obowiązek wpłacania w ciągu roku podatkowego zaliczek miesięcznych na podatek dochodowy.

§ 42. 1. Za podstawę do ustalenia wysokości zaliczki służą osiągnięte w miesiącu ubiegłym:

- u podatników, podlegających opodatkowaniu według przepisów działu II dekretu, prowizorycznie (ust. 2) obliczone dochody cząstkowe w rozumieniu art. 8 ust. 2 oraz dochód ogólny w rozumieniu art. 8 ust. 3 i 4;
- u podatników, podlegających opodatkowaniu według przepisów działu III rozdział I dekretu, prowizorycznie obliczona podstawa opodatkowania w rozumieniu art. 26 dekretu.

2. Podstawę do ustalenia wysokości zaliczki, o której mowa w ust. 1, ustala się u podatników prowadzących księgi handlowe — na podstawie bilansu miesięcznego. W przypadku nieprzedłożenia bilansu miesięcznego oraz u podatników nie prowadzących ksiąg handlowych podstawę do ustalenia wysokości zaliczki ustala się na podstawie przychodu (obrotu), osiągniętego w miesiącu ubiegłym, z zastosowaniem norm szacunkowych. Podatnikowi prowadzącemu księgi handlowe, który uiszczył zaliczkę obliczoną w ten sposób, służy prawo przedłożenia władzy podatkowej bilansu okresowego; jeżeli sprawdzony przez władzę podatkową bilans okresowy wykazuje, że zaliczka pobrana bądź

zaliczki pobrane przekraczają kwotę zaliczki wynikającej z tego bilansu, służy podatnikowi prawo żądania zarachowania sumy nadpłaconej na poczet następnych zaliczek. Jeżeli jednak z bilansu okresowego wynika, że zaliczkę ustalono w kwocie niższej od kwoty, jaka by wypadła z bilansu okresowego, na podatniku ciąży obowiązek dokonania dodatkowej wpłaty.

§ 43. 1. Należną zaliczkę stanowi podatek przypadający w myśl przepisów art. 19 i 21 z uwzględnieniem art. 22 i 24 bądź też, jeżeli idzie o podatników podlegających opodatkowaniu według przepisów działu III rozdział I dekretu — w myśl przepisu art. 27 od podstawy obliczenia zaliczki ustalonej w myśl § 42 z zastosowaniem stopy podatku odpowiadającej tej podstawie obliczonej w stosunku rocznym.

2. Dla obliczenia stosunku rocznego, jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, stosuje się mnożnik dwanaście.

3. W przypadku, gdy podatnik osiąga z danego źródła przychodów przychody okresowe, lecz nie w okresach miesięcznych, jak również w przypadku ustalania zaliczki na podstawie bilansu okresowego, dla obliczenia stosunku rocznego stosuje się mnożnik odpowiadający stanowi faktycznemu. Np. jeżeli przychody z praw patentowych płatne są kwartalnie, dla obliczenia stosunku rocznego należy zastosować mnożnik 4; jeżeli bilans okresowy przedłożono za okres pięciu miesięcy, dla obliczenia stosunku rocznego należy zastosować mnożnik 12/5.

4. Jeżeli podatnik osiąga z zajęcia zawodowego dochody okresowe, których wysokość ulega w poszczególnych miesiącach znacznym odchyleniom, dla obliczenia stosunku rocznego przyjmuje się przeciętny dochód za miesiące od początku roku podatkowego.

5. Jeżeli źródło przychodów powstało w ciągu roku podatkowego, dla obliczenia stosunku rocznego, jeśli idzie o dochód z tego źródła, stosuje się mnożnik odpowiadający ilości miesięcy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym powstało źródło przychodów, do końca roku podatkowego.

6. Jeżeli z uwagi na charakter sezonowy źródła przychodów z góry przewiduje się, że osiąganie przychodów z tego źródła nie będzie trwało dłużej niż sześć miesięcy w roku, dla obliczenia stosunku rocznego przyjmuje się mnożnik 6.

7. Przy obliczaniu zaliczki nie stosuje się przepisów art. 19 ust. 9 i 10.

§ 44. 1. U podatników, którzy osiągają dochody ze źródeł przychodów określonych w art. 9 ust. 1 pkt 1 i § 15 ust. 1, oraz u tych podatników, którzy z pozostałych źródeł przychodów osiągają dochody nieokresowe, jako podstawę obliczenia zaliczki, jeżeli idzie o dochód z wymienionych źródeł przychodów oraz o dochody nieokresowe, przyjmuje się dochód osiągnięty od początku roku podatkowego z zastosowaniem do tego dochodu odpowiadającej mu stopy podatku. Od tak obliczonego podatku potrąca się zaliczki należne za ubiegłe miesiące.

2. Jeżeli podatnicy wymienieni w ust. 1 osiągają również inne dochody, należną zaliczkę w części przypadającej na te dochody oblicza się z zastosowaniem zasad określonych w § 43.

§ 45. U osób, które przybyły do Rzeczypospolitej na pobyt czasowy z góry określony co do czasu trwa-

nia, nie przekraczający jednak sześciu miesięcy, w celu wykonywania przedsiębiorstwa, zajęcia zawodowego lub jakiegokolwiek innego zatrudnienia zarobkowego, za podstawę do ustalenia zaliczki służy:

- a) za pierwszy miesiąc wykonywania tych czynności dochód osiągnięty w tym miesiącu z zastosowaniem do niego stopy podatku, odpowiadającej temu dochodowi, obliczonemu w stosunku rocznym;
- b) za następne miesiące suma dochodów, osiągniętych w poszczególnych miesiącach od początku wykonywania czynności z zastosowaniem do niej stopy podatku odpowiadającej tej sumie, obliczonej w stosunku rocznym i po potrąceniu należnych do tego czasu zaliczek.

§ 46. 1. Podatnicy obowiązani są obliczać za każdy miesiąc podstawę do ustalenia zaliczki i wpłacać zaliczki miesięczne bez wezwania władzy podatkowej, składając równocześnie właściwej władzy podatkowej deklarację według ustalonego wzoru w następujących terminach:

- 1) podatnicy, którzy są podatnikami w podatku obrotowym, określonymi w art. 3 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 413) oraz w przepisach wydanych przez Ministra Skarbu na podstawie art. 3 ust. 9 tegoż dekretu — do dnia 5 następnego miesiąca;
- 2) podatnicy, którzy osiągają dochody wyłącznie ze źródeł przychodów nie podlegających podatkowi obrotowemu lub z zajęć zawodowych wymienionych w art. 26 pkt 5 dekretu o podatku obrotowym — do dnia 7 następnego miesiąca;
- 3) podatnicy, osiągający dochody:
 - a) z przedsiębiorstw handlu rozwojnego, jarmarczno i obnośnego (art. 26 pkt 2 dekretu o podatku obrotowym);
 - b) z zakładów przemysłowych, rzemieślniczych oraz przedsiębiorstw wyrebu lasu nie obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych (art. 26 pkt 3 lit. c) dekretu o podatku obrotowym);
 - c) z wszelkich nie wymienionych osobno w art. 26 dekretu o podatku obrotowym przedsiębiorstw i zakładów oraz zajęć zawodowych i zatrudnień o celach zarobkowych nie obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych (art. 26 pkt 6 lit. c) dekretu o podatku obrotowym) — do dnia 9 następnego miesiąca;
- 4) podatnicy, osiągający dochody z zakładów handlowych i usługowych nie obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych (art. 26 pkt 1 lit. c) dekretu o podatku obrotowym) — do dnia 11 następnego miesiąca;
- 5) podatnicy osiągający dochody:
 - a) z zakładów przemysłowych, rzemieślniczych oraz przedsiębiorstw wyrebu lasu obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych (art. 26 pkt 3 lit. a) i b) dekretu o podatku obrotowym), z wyjątkiem wymienionych wyżej w pkt 1;
 - b) z wszelkich innych nie wymienionych przedsiębiorstw, zakładów oraz zajęć zawodowych i zatrudnień o celach zarobkowych obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych (art. 26 pkt 6 lit. a) i b) dekretu

o podatku obrotowym) — do dnia 13 następnego miesiąca;

- 6) a) podatnicy, osiągający dochody z zakładów handlowych i usługowych obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych (art. 26 pkt 1 lit. a) i b) dekretu o podatku obrotowym) z wyjątkiem wymienionych wyżej w pkt 1;
- b) podatnicy podlegający opodatkowaniu według przepisów działu III rozdział I dekretu — do dnia 15 następnego miesiąca.

2. Jeżeli podatnik osiąga przychody ze źródeł nie podlegających i ze źródeł podlegających podatkowi obrotowemu, obowiązuje go termin płatności zaliczek przewidziany dla dochodów ze źródła przychodów podlegającego podatkowi obrotowemu.

3. Jeżeli podatnik posiada kilka źródeł przychodów podlegających podatkowi obrotowemu, co do których w ust. 1 ustalone zostały różne terminy płatności zaliczek, obowiązuje w stosunku do dochodów ze wszystkich źródeł termin późniejszy.

§ 47. Podatnicy podlegający opodatkowaniu według przepisów działu II lub działu III rozdział I, którzy osiągają nadwyżki ze sprzedaży nieruchomości gruntowych i budynkowych bądź ich części (art. 9 ust. 2 lit. a), obowiązani są do wpłacania przedpłat na poczet zaliczek na podatek dochodowy.

§ 48. Podstawę obliczenia przedpłaty stanowi obliczona prowizorycznie na podstawie danych przedstawionych przez podatnika nadwyżka w rozumieniu art. 10 ust. 2.

§ 49. Przedpłatę pobiera się w wysokości podatku przypadającego w myśl przepisów art. 19 ust. 1 i 5 oraz art. 21 z zastosowaniem przepisów art. 22 i 24, a jeśli idzie o podatników podlegających opodatkowaniu według przepisów działu III rozdział I — w myśl przepisów art. 27 od nadwyżki obliczonej według zasad określonych w § 48.

§ 50. 1. Do obliczania i pobierania przedpłat obowiązani są, jako płatnicy, notariusze przy sporządzaniu aktów sprzedaży.

2. Pobrane od podatników przedpłaty obowiązani są notariusze wpłacać do właściwej dla podatnika w sprawach podatku dochodowego władzy podatkowej w następujących terminach: jeżeli chodzi o kwoty zapisane do wykazu wpływów w czasie od dnia 1 do 7 każdego miesiąca — w dniu 8 danego miesiąca, w czasie od 8 do 14 — w dniu 15 danego miesiąca, w czasie od 15 do 21 — w dniu 22 danego miesiąca, w czasie od 22 do końca miesiąca — w dniu 1 miesiąca następnego.

3. Notariusze mają obowiązek w terminach wpłacania przedpłat składać właściwym władzom podatkowym wykazy wskazujące wysokość, podstawę i sposób obliczenia przedpłat.

§ 51. 1. Wpłacone do właściwej władzy podatkowej kwoty przedpłaty podlegają zarachowaniu na poczet zaliczki na podatek dochodowy należnej za dany miesiąc.

2. Wpłacanie przedpłat na poczet zaliczek na podatek dochodowy nie zwalnia podatników od obowiąz-

ku obliczania za każdy miesiąc i wpłacania zaliczek miesięcznych na podatek dochodowy stosownie do przepisów § 46. Kwotę dokonanych w ubiegłym miesiącu przedpłat podatnicy potrącają z kwoty należnych zaliczek miesięcznych, czyniąc o tym odpowiednią wzmiankę w składanych deklaracjach.

Do art. 19 ust. 2, 3, 4 i 5.

§ 52. Obniżkę lub zwwyżkę podatku przewidzianą w art. 19 ust. 2, 3, 4 i 5 stosuje się do podatku obliczonego według skali z art. 19 ust. 1 po zastosowaniu przepisów art. 19 ust. 8, 9 i 10.

Do art. 19 ust. 6.

§ 53. Jeżeli podatnik posiada źródła przychodów należące do różnych grup źródeł przychodów, a suma dochodów cząstkowych przekracza kwotę 120.000 zł, poszczególne dochody cząstkowe podlegają opodatkowaniu, choćby nawet nie przekraczały najwyższej kwoty wolnej od podatku.

Przykład:

Podatnik osiągnął dochody cząstkowe:

z przedsiębiorstwa	110.000 zł
z nieruchomości	80.000 „

suma dochodów cząstkowych 190.000 zł

Od każdego z tych dochodów cząstkowych należy się podatek według stopy podatku odpowiadającej sumie dochodów cząstkowych 190.000 zł, tj. 8%, czyli od dochodu z przedsiębiorstwa — 8.800 zł oraz od dochodu z nieruchomości po zastosowaniu zwwyżki przewidzianej w art. 19 ust. 5 — 8.000 zł.

Do art. 19 ust. 7.

§ 54. Przychodów objętych wspólnymi księgami handlowymi, niepodzielnie związanych z zasadniczym źródłem przychodów objętym tymi księgami, np. otrzymanych odsetek od udzielonego przez właściciela przedsiębiorstwa kredytu towarowego, przychodów z nieruchomości zajętej w całości przez przedsiębiorstwo itp. nie uważa się za przychody należące do różnych grup źródeł przychodów.

Do art. 19 ust. 9.

§ 55. Przykłady:

I. Dochód cząstkowy (IV grupa) 601.000 zł
 Od dochodu tego podatek według skali z art. 19 ust. 1 powinien przypadać (24%) 144.240 „
 Po potrąceniu tego podatku od dochodu pozostaje dochód (601.000 zł—144.240 zł) 456.760 „
 Ponieważ jednak od najwyższego dochodu poprzedniego stopnia, tj. od 600.000 zł, przypada podatek (22%) 132.000 „
 a po potrąceniu tego podatku od dochodu pozostaje dochód (600.000 zł—132.000 zł) 468.000 „
 przeto od dochodu 601.000 zł wymierzyć należy podatek w wysokości różnicy pomiędzy 601.000 zł a 468.000 zł, tj. 133.000 „
 zamiast 144.240 zł.

II. Podatnik osiągnął dochody cząstkowe:
 w IV grupie 401.000 zł
 w V grupie 102.000 „

suma dochodów cząstkowych 503.000 zł.

Od dochodu cząstkowego 401.000 zł podatek według 20%-owej stopy podatkowej skali z art. 19 ust. 1, odpowiadającej sumie dochodów cząstkowych, wynosi 80.200 zł

Od dochodu cząstkowego 102.000 zł podatek według tej samej stopy ze zwwyżką 25% wynosi 25.500 „

razem 105.700 zł.

Po potrąceniu podatku od poszczególnych dochodów cząstkowych pozostaje dochód:

w IV grupie (401.000 zł — 80.200 zł)	320.800 zł
w V grupie (102.000 zł — 25.500 zł)	76.500 „

Gdyby jednak podatnik osiągnął najwyższe dochody cząstkowe poprzedniego stopnia, tj.

w IV grupie	400.000 zł
w V grupie	100.000 „

razem 500.000 zł

zapłaciłby tytułem podatku:

od dochodu IV grupy (18%)	72.000 zł
„ „ V „ (18% ze zwwyżką 25%)	22.500 „

razem 94.500 zł

pozostałoby zatem z dochodu cząstkowego:

IV grupy (400.000 zł — 72.000 zł)	328.000 zł
V „ (100.000 zł — 22.500 zł)	77.500 „

Od dochodów cząstkowych w łącznej sumie 503.000 zł należy zatem wymierzyć podatek w wysokości różnicy pomiędzy:

w IV grupie 401.000 zł a 328.000 zł, tj.	73.000 zł
i w V grupie 102.000 zł a 77.500 zł, tj.	24.500 „

czyli razem 97.500 zł

zamiast 105.700 zł.

Do art. 19 ust. 10.

§ 56. Przykład:

Dochód cząstkowy (IV grupa)	123.500 zł
-----------------------------	------------

Od tego dochodu podatek według skali z art. 19 ust. 1 powinien wynieść (5%)	6.175 „
---	---------

Ponieważ jednak po potrąceniu tego podatku od dochodu pozostaje dochodu	117.325 „
---	-----------

a więc mniej niż wynosi najwyższy dochód wolny od podatku, podatek należy wymierzyć w wysokości nadwyżki ponad ten dochód, tj. (123.500 zł — 120.000 zł) 3.500 „

Do art. 22.

§ 57. 1. Dla zastosowania zniżki z art. 22 dekretu decydujący jest stan rodzinny oraz wiek dzieci podatnika w ostatnim dniu roku podatkowego.

2. Przy obliczaniu zaliczek miesięcznych na podatek oraz przedpłat na poczet zaliczek decydujący jest stan rodzinny podatnika w ostatnim dniu miesiąca ubiegłego.

3. Zniżkę stosuje się do podatku obliczonego po zastosowaniu przepisów art. 19 ust. 8, 9 i 10.

Do art. 23.

§ 58. 1. Przykład:

Podatnik osiągnął dochód z przedsiębiorstwa jako jedynego źródła przychodów w kwocie	420.000 zł
Od dochodu tego należy się podatek: według skali z art. 19 ust. 1 (16%)	67.200 „
„ „ „ „ 21 (2,5%)	10.500 „

razem 77.700 zł.

U podatnika tego zaszły nadzwyczajne okoliczności osłabiające jego zdolność płatniczą, wobec poniesienia przez niego wydatku w kwocie 100.000 zł w związku z długotrwałą chorobą.

Władza podatkowa może na wniosek podatnika zmniejszyć należny podatek o kwotę X, przypadającą stosunkowo na poniesiony nadzwyczajny wydatek; X oblicza się według następującego wzoru:

$$420.000 \text{ zł} : 100.000 \text{ zł} = 77.700 : X; = 18.500 \text{ zł}.$$

2. Przepisy art. 23 dekretu mają zastosowanie również przy obliczaniu zaliczek na podatek.

Do art. 24.

§ 59. 1. Na równi z „nieżoniatym“ i „niezameżną“, traktuje się wdowców i wdowy oraz osoby, które uzyskały rozwód.

2. Wiek ponad 21 lat rozumie się w pierwszym dniu roku podatkowego.

3. Okres lat dwóch liczy się od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym podatnik zawarł związek małżeński.

4. Dla zastosowania zwyczajki z art. 24 dekretu decydujący jest stan rodzinny w ostatnim dniu roku podatkowego; przy obliczaniu zaliczek na podatek i przedpłat na poczet tych zaliczek decydujący jest stan rodzinny w ostatnim dniu miesiąca ubiegłego.

5. Zwyczajkę stosuje się do podatku obliczonego po zastosowaniu przepisów art. 19 ust. 8, 9 i 10.

Do art. 24 ust. 3.

§ 60. 1. Przykład:

Podatnik, który zgodnie z art. 24 dekretu powinien opłacać podatek podwyższony o 20%, osiągnął ze źródeł przychodów należących do czwartej grupy dochód w kwocie 5.000.000 zł.

Od dochodu tego należy się podatek według skali z art. 19 ust. 1 (48%)	2.400.000 zł
i według skali z art. 21 (14%)	700.000 „
	<hr/>
	razem 3.100.000 zł

Gdyby do tej kwoty podatku zastosować zwyczajkę 20% z art. 24 tj. o 620.000 zł, łączna suma podatku przekroczyłaby 65% ogólnego dochodu tj. (65% od 5.000.000 zł) 3.250.000 zł. Zwyczajkę zatem z art. 24 należy wymierzyć w wysokości różnicy pomiędzy kwotą 3.250.000 zł a sumą 3.100.000 zł, czyli w kwocie

	150.000 zł
	<hr/>
podatek dochodowy ze zwyczajką wnieście	
zatem	3.250.000 zł.

2. Jeżeli do dochodu ogólnego doliczone zostały w myśl art. 8 ust. 4 przychody podlegające podatkowi od wynagrodzeń, zwyczajkę należy wymierzyć w takiej wysokości, aby suma podatku od dochodów częściowych i od dochodu ogólnego po zastosowaniu zwyczajki nie przekroczyła łącznie z potrąconym podatkiem od wynagrodzeń 65% dochodu ogólnego.

Do art. 25.

§ 61. Spółdzielnie wymienione w art. 25 ust. 1 pkt 2 i 3 podlegają opodatkowaniu według przepisów działu III rozdział I, poczynając od miesiąca, w którym właściwa centrala spółdzielni wydała oświadczenie o celowości.

Do art. 27.

§ 62. Przy obliczaniu podatku w myśl art. 27 mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 52.

§ 63. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1949 r. z wyjątkiem przepisów §§ 41—51, które wchodzi w życie z dniem pierwszym miesiąca następującego po ogłoszeniu.

2. Z dniem 1 stycznia 1949 r. traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 marca 1947 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 136).

3. Z dniem wejścia w życie przepisów §§ 41—51 tracą moc obowiązującą:

- 1) rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 stycznia 1946 r. w sprawie obowiązku wpłacania zaliczek na podatek dochodowy (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 50);
- 2) rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1947 r. w sprawie przedpłat na poczet zaliczek na podatek dochodowy od dochodu ze sprzedaży nieruchomości oraz z robót budowlanych (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 481) — o ile dotyczy przedpłat na poczet zaliczek na podatek dochodowy od dochodu ze sprzedaży nieruchomości.

4. Rozporządzenie wymienione w ust. 2 stosuje się jednak do podatku dochodowego przypadającego za lata podatkowe do 1948 r. włącznie.

Minister Skarbu: K. Dąbrowski